

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента

Грінченко Алли Миколаївни

на кваліфікаційну наукову працю

ФАН ФЕЙ

«ФОРМУВАННЯ ЕТНОСТИЛЬОВИХ ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗА ХУДОЖНЬО-ГЕРМЕНЕВТИЧНИМ ПІДХОДОМ»

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена тенденцією суспільства до відродження національних традицій та культурної спадщини свого народу. Стрімке зростання значущості національно-культурної парадигми, яка охоплює різні сфери сучасного світу, а саме: суспільно-соціальну, наукову, культурну, мистецьку, освітню, сприяє вихованню національно усвідомленої молоді; зростанню соціальної ролі освітян і діячів культури у формуванні національного світогляду особистості. Особливе значення у вихованні національно усвідомленої молоді має галузь мистецької освіти, в якій панує концепція культуротворчої та людинотворчої місії мистецтва. Саме сфера мистецтва, яка є безмежною скарбницею, що вбирає багатоманітність «відбитків» художніх картин світу в свідомості народів, та життєдайним джерелом культурної самобутності націй, володіє потужним потенціалом у вибудовуванні традицій художнього світосприйняття, декларуванні й становленні духовних, моральних і естетичних цінностей, і тим самим закладає основи для кристалізації етнокультурного коду, що закріплюється в суспільній та особистісній свідомості. Тому етностильовий аспект, й зокрема проблема формування етностильових виконавських умінь магістрів музичного мистецтва знаходиться на вістрі наукових пошуків музично-педагогічної спільноти.

Доцільність розвідок Фан Фей визначається виявленою здобувачем низки суперечностей: між актуальністю освітніх завдань щодо формування етнонаціональної культури майбутніх магістрів музичного мистецтва та відсутністю практико-орієнтованої дидактичної стратегії її формування; між переконливим декларуванням науковцями та педагогами-дослідниками необхідності екстраполяції положень герменевтики у сферу мистецької

педагоги та потребою в більш чіткому теоретичному розумінні сутності художньо-герменевтичного підходу в освітньому процесі мистецько-педагогічних вищих; між необхідністю підвищення якості виконавської підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва в її спрямуванні на освітньо-просвітницьку діяльність для популяризації й культивування національних цінностей і традицій та відсутністю спеціальної методики формування етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва.

Дисертаційне дослідження Фан Фей «Формування етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва за художньо-герменевтичним підходом» входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та становить частину наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протоколом від 31.10.2019 р. №3.

Серед найбільш істотних наукових результатів, що містяться в дисертації, слід відзначити наступне: теоретичне обґрунтування та розв'язання проблеми формування етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва; доведено дієвість художньо-герменевтичного підходу у формуванні етностильових виконавських умінь; доведено, що компетентні викладачі музичного мистецтва мають оволодіти навиками розуміння й інтерпретації різноманітних смислових аспектів, змістом етностильових смислоутворюючих елементів і етномузичних артефактів на емоційному, експресивному, інтелектуальному, етичному та духовному рівнях.

Наукову значущість має дослідження та визначення сутності феномену етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва, а також структурні компоненти: аксіологічно-мотиваційний, гностично-герменевтичний, етно-експлікаційний.

Заслужують уваги методологічні засади спрямовані на розв'язання проблеми формування етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва за художньо-герменевтичним підходом, а саме, наукові підходи (художньо-герменевтичний, стильовий,

культурологічний і творчо-діяльнісний) та відповідні до підходів обґрунтовані педагогічні принципи зумовили досягнення високого рівня наукової обґрунтованості отриманих результатів.

Наукова значущість також підкреслюється розробленими педагогічними умовами: створення освітніх обставин задля стимулювання магістрантів до ознайомлення з особливостями етнічних музичних стилів, з народними традиціями музикотворення та музичного виконавства; застосування комплексу освітніх вимог до магістрантів задля їхнього особистісного становлення та фахового розвитку через оволодіння етностильовими виконавськими вміннями; створення полікультурного середовища засобами інноваційних технологій та організаційних форм

Слід звернути увагу на практичну значущість розроблених методів, що забезпечували результативність констатувального і формувального експериментів. Встановлено й науково обґрунтовано критерії оцінювання досліджуваного феномену: аксіологічно-мотиваційний компонент оцінювався за установчо-орієнтаційним критерієм за показниками (ступінь розвиненості ціннісних орієнтацій; рівень усталеності мотивації до сприймання, осягнення й виконання зразків етнічної музики; рівень смислової рефлексії); гностично-герменевтичний компонент обрано знаннево-концептуальний критерій з показниками (рівень розвиненості етномузичного тезаурусу; ступінь впізнавання та розуміння семантики музичних архетипів і художньо-знакових засобів етнічної музики; ступінь оригінальності художніх концептів та їх відповідність поставленим виконавським завданням); етно-експлікаційний компонент відбувалося за виконавсько-інтерпретаційним критерієм за показниками (рівень розвиненості етностильової виконавської техніки; рівень володіння музично-риторичними засобами та автентично-інструментальними прийомами; рівень володіння перформативними технологіями та арт-практиками).

Реалізація авторської методики відбувалася протягом трьох етапів (аксіологічно-настановчий, пізнавально-інкультурний, виконавсько-інтерпретаційний) через запровадження наступних методів: проблемна лекція, фасилітативна бесіда, просвітницькі лекції-концерти, семінар-конференція, спеціальні завдання на заняттях з курсу виконавської майстерності (фортепіано), організація/участь в інноваційних перформативних формах, арт-практиках, підготовка до участі та організації в етномузичних фестивалях і конкурсах. Впровадження методики

забезпечило позитивні зміни щодо рівнів сформованості етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва за художньо-герменевтичним підходом. Підтвердження достовірності отриманих результатів здійснювалося на основі обробки експериментальних даних методами математичної статистики, зокрема критерія Фішера.

На підставі аналізу дисертації Фан Фей «Формування етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва за художньо-герменевтичним підходом», констатуємо, що науковий апарат сформульовано кваліфіковано; поставлені завдання реалізуються поетапно і висвітлюються у змісті трьох розділів дисертації. Теоретичні основи дослідження: Етнокультурні орієнтири освітніх стратегій України і Китаю в контексті національних парадигм; Сутність та компонентна структура етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва представлено у першому розділі; методологія дослідження та методика формування зазначеного феномену висвітлено у другому розділі; хід і результат поетапної перевірки експериментальної методики складає зміст третього розділу дисертації.

Про достатню повноту викладу результатів дисертації Фан Фей свідчать висвітлені основні положення кваліфікаційної наукової праці в низці публікацій, зокрема в 16 публікаціях автора, з яких 1 – у співавторстві. Із них: 3 – у фахових виданнях України, 8 – у зарубіжних виданнях, 5 – апробаційного характеру. Статті написані українською, англійською, китайською мовами. На підставі зазначеного можемо стверджувати, що дисертація повністю відповідає спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Дискусійні положення та зауваги до змісту дисертації.

У цілому позитивно оцінюючи результати кваліфікаційної наукової праці, висловимо наступне побажання:

1. В дисертації ґрунтовано надана компонентна структура та схема етностильових виконавських умінь, але для наочності було б добре висвітлити взаємозв'язок компонентів.

2. У розділі методологічних засад формування етностильових виконавських умінь магістрантів бажано конкретизувати методичне забезпечення другої педагогічної умови

Зазначене зауваження має рекомендаційний характер і не впливає на позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам. Дисертація «Формування етностильових виконавських умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва за художньо-герменевтичним підходом» є актуальним, оригінальним і завершеним дослідженням, в якому його автор, Фан Фей, отримала науково обґрунтовані результати і кваліфіковано виконала поставлене наукове завдання, продемонструвавши володіння методологією наукової діяльності та спроможність продукувати результати, яким властиві наукова новизна, теоретична і практична значущість. Рецензована кваліфікаційна наукова праця відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, Фан Фей, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

Кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри музично-інструментальної підготовки
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Алла ГРІНЧЕНКО

